Budapest, a Magyar Tudományos Akadémia székháza

A magyar kultúra történetének jól ismert, emblematikus mozzanata, amikor Széchenyi István megalapítja a a Magyar Tudós Társaságot, a MTA elődjét 1825-ben. Az Akadémia székháza évtizedekkel később jöhetett létre. Hosszú előkészítés után végül Friedrich August Stüler, berlini építész nyerte el a megbízást, az ő tervei alapján készült el 1864-ben. Az épület a reprezentatív, klasszcista Kirakodó tér méltó északi térfalaként, az akkor éppen divatossá váló neoreneszánsz stílusban, velencei paloták által inspirálva épült meg.
Az épület hosszú élete során több felújításon esett át, de a bicentenárium idejére elérkezett az idő, hogy az újból szükségessé váló műszaki felújítás és modernizálás alaposabb átgondolással és komplex felújítási programmal egészüljön ki.
A program alapelve volt, hogy az MTA nyisson a társadalom felé, formálja és teljesítse ki az Akadémia kultuszát, egyúttal mutassa be a hagyományokat és értékeket. Cél volt, hogy az épület korszerűen szolgálja a tudományos bizottságok munkáját és a tudományos közéletet.
Az épület nívója, művészettörténeti szerepe megkívánta a gondos előkészítést. 2011-től kezdődően, mintegy nyolc éven át az MTA megbízásából számos, a későbbi tervezést megalapozó munkát elvégeztek.
A helyreállítás során sor kerülhetett a szerkezeti hiányosságok kijavítására, a fenntartható üzemeltetés biztosítására. Növelték a közösségi terek arányát, zónásították a funkcionális rendet, és megvalósult az akadálymentesítés. Megújult a teljes épületgépészeti, erős- és gyengeáramú rendszer, és az épület jelentőségéhez méltó díszvilágítást kapott.
A bicentenáriumra helyreállították a Régi Képtárt. Megtörtént a teljes tető felújítása, új tető-felülvilágítók készültek. A hiányzó homlokzati részleteket pótolták, a Régi Képtár és a Díszterem nyílászáróit rendbe tették. Elkészült a Díszterem belső felújítása, restaurálása, a bútorozás és a teljes gépészeti, világítási rendszer cseréje.
A felújítás alapelve a megújítva megőrzés volt. Fő kihívást a az eredeti részek, az értékesnek, immár az épület elválaszthatatlan részének tekinthető későbbi felújítások, illetve a szükségessé vált új elemek harmonikus integrálása, egységbe foglalása jelentette. Mindezek szerencsés módon, esetenként bravúros megoldással valósultak meg, kiemelve és felerősítve az épület művészettörténeti értékeit a jövő nemzedékek számára – a Magyar Tudományos Akadémia rangjához méltó módon. Mindez nem valósulhatott volna meg az összes résztvevő folyamatos, egymásra figyelő együttműködése nélkül.

Az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottsága elismerve a megbízó, a kutatók, tervezők, restaurátorok, kivitelezők folyamatos együttműködését, a gondos építészeti és gépészeti tervezést, a homlokzat és történeti terek aprólékos restaurálását, kivitelezését, ICOMOS-díjat adományoz a Magyar Tudományos Akadémia székháza számára a bicentenáriumra elkészült helyreállítás alkalmából.

A díjat átveszi:
Oberfrank Ferenc, köztestületi igazgató
Kelemen Bálint építésztervező
Váczi Péter, statikustervező

Stáblista
Megbízó: Magyar Tudományos Akadémia
Építéstörténet és értékleltár: Mentényi Klára, Mikó Árpád, Lővei Pál – MTA
Építészet: Kelemen Bálint, Makay András és munkatársaik – Közti Zrt.
Tartószerkezetek: Váczi Péter és munkatársai
Restaurátor: Tóth Alexandra és Seres András – Mentartis Kft., Osgyáni Vilmos – Reston Kft., Kóbor Zsolt és Zágoni Péter – Artarium Studió Kft.
Kivitelező: ZÁÉV, Épkar-Fejérbál-Vitruvius konzorcium

